

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/33/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7218200589
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:7218200589.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Martina Štubniaka a JUDr. Janky Benkovičovej, v spore žalobcu Pozemkové spoločenstvo urbáriátu Košice - Krásna, so sídlom Opátska 18, 040 18 Košice - Krásna, IČO: 31 991 777, právne zastúpeného JUDr. Petrom Barňákom, advokátom, so sídlom Kukorelliho 58, 066 01 Humenné, 39 a BBH advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Suché Mýto 1, 811 03 Bratislava, IČO: 36 713 066, proti žalovanému KRÁSNA PRI JAZERE spol. s r.o., so sídlom Horná 13, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 43 878 296, právne zastúpenému GOREJ Legal, s.r.o., so sídlom Krmanova 14, 040 01 Košice, IČO: 47 231 939, o zaplatenie 543.610,75 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 9C/12/2019-147 z 23. októbra 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobca je **p o v i n n ý** zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom žalobu žalobcu zamietol (prvý výrok). Žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (druhý výrok).

2. Prvoinštančný súd rozhodnutie odôvodnil tým, že pokiaľ sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 543.610,75 Eur s príslušenstvom ako nedoplatku z kúpnej zmluvy zo dňa 30. 01. 2008, ktorej predmetom bol predaj nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve členov žalobcu ako pozemkového spoločenstva, nebola daná jeho aktívna vecná legitímácia. Plnenia z kúpnej zmluvy sa môže totiž domáhať len ten, kto bol z nej oprávnený, t. j. podielový spoluvlastník a nie jeho splnomocnenec. Vzhľadom na dátum uzavretia kúpnej zmluvy bolo potrebné aplikovať ust. § 2 ods. 2 a 3, § 3 ods. 1 a § 13 ods. 1, 2 a 3 vtedy účinného zákona č. 181/1995 Z. z., pričom z týchto ustanovení nevyplývalo zákonné splnomocnenie pozemkového spoločenstva zastupovať (spolu)vlastníkov v súdnom konaní. Ani neskoršia právna úprava obsiahnutá v § 16 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z. účinného od 01. 05. 2013 nezakladá bez ďalšieho zákonné zastúpenie členov spoločenstva žalobcom v konaní o plnenie z kúpnej zmluvy. Nakoľko sa teda žalobca domáhal plnenia vo svojom mene, nie v mene jednotlivých členov spoločenstva, okresný súd v celom rozsahu žalobu zamietol a už sa potom nezaoberal námietkou premĺčania nároku, otázkou platnosti uznania dlhu, resp. dohodou o novácii. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a plne úspešnému žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov konania.

3. V zákonnej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalobca. Žiadal rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. V odvolaní zopakoval, že v mene členov spoločenstva a podielových spoluvlastníkov uzavrel dňa 30. 01. 2008 ako predávajúci so žalovaným ako kupujúcim kúpnu zmluvu. Už v čase jej uzavretia bolo zmluvným stranám zrejmé, že pozemkové spoločenstvo koná v mene vlastníkov nehnuteľností člensky združených v Pozemkovom spoločenstve urbariátu Košice - Krásna. Cieľom pozemkového spoločenstva je zabezpečovať hospodárenie na poľnohospodárskej a lesnej pôde tvoriacej spoločnú nehnuteľnosť. Ide o osobitný druh podielového spoluvlastníctva, ktoré je nedeliteľné. Podieloví spoluvlastníci sú členmi pozemkového spoločenstva, svoje nehnuteľnosti vniesli do správy spoločenstva a spoločného obhospodarovania podľa § 8 až 12 a § 19 zákona č. 97/2013 Z. z. (predtým podľa zákona 181/1995 Z. z.) a na základe predchádzajúcej aj súčasnej právnej úpravy tak má ako pozemkové spoločenstvo právo hospodáriť na pozemkoch, vykonávať podnikateľskú činnosť podľa živnostenského zákona a teda nepochybne má aj právo uplatňovať nároky členov spoločenstva vo vzťahu k iným subjektom. Ust. § 16 ods. 2 písm. a) zákona č. 97/2013 Z. z. zahŕňa aj právo uplatňovať nárok členov spoločenstva na doplatenie kúpnej ceny. Podľa dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu sa „zakladá zákonné zastúpenie členov spoločenstva spoločenstvom konajúcim prostredníctvom výboru“. Interpretácia prvoinštančného súdu, podľa ktorej by sa na konanie podľa § 16 ods. 2 písm. a) a c) cit. zákona vyžadovalo písomné plnomocenstvo pre spoločenstvo zo strany jeho členov by viedla k odmietnutiu spravodlivosti. Napokon poukázal na to, že ako žalobcovia v tomto súdnom konaní vystupujú členovia Pozemkového spoločenstva urbariátu Košice - Krásna a preto nie je správnym záver súdu prvej inštancie o nedostatku vecnej aktívnej legitímácie. Na toto opakovane poukazoval na pojednávaní dňa 23. 10. 2019. Aj keby však súd považoval označenie žalobcu ako strany sporu za nepresné, resp. nedostatočné, ide o vadu konania odstrániteľnú postupom podľa § 129 CSP. Označenie žalobcu bolo spresnené na pojednávaní dňa 23. 10. 2019, čo mal prvoinštančný súd akceptovať, keď aj z obsahu samotnej žaloby (a predložených listín) vyplývalo, že ide o nárok členov spoločenstva, za ktorých vystupuje pozemkové spoločenstvo.

5. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania. Zdôraznil, že žalobca v spore uplatnil nárok svojich členov, teda nárok iného subjektu založený kúpnu zmluvou zo dňa 30. 01. 2008. Z označenia predávajúceho v zmluve vyplýva, že nimi boli jednotliví členovia žalobcu. Žalobca kúpnu zmluvu neuzatváral a ani nebol oprávnený tak urobiť vzhľadom na ust. § 2 ods. 2 a 3 a § 13 ods. 1 zákona č. 181/1995 Z. z., z ktorých vyplýva, že spoločná nehnuteľnosť zostáva v spoluvlastníctve členov, títo s ňou nakladajú spôsobom uvedeným v Občianskom zákonníku a spoločenstvo môže nakladať len s tým majetkom, ktorý je v jeho vlastníctve. Žalobcovi pohľadávka z kúpnej zmluvy nepatrí a preto nemá vecnú aktívnu legitímáciu v spore. Ak následne žalobca na pojednávaní a aj v odvolaní zmenil svoju argumentáciu tvrdiac, že v spore vystupuje ako zákonný zástupca svojich členov, nešpecifikoval ktorých. V odvolaní je tiež žalobca identifikovaný ako pozemkové spoločenstvo a nie jeho členovia. Pritom nie všetci súčasní členovia žalobcu boli účastníkmi kúpnej zmluvy a naopak. Zmluva bola uzavretá pred 12 rokmi odkedy došlo k zmenám v členskej základni žalobcu, a to vylučuje, že vlastne uplatňuje iba nárok súčasných členov na základe svojho oprávnenia podľa § 16 ods. 2 písm. a) zákona č. 97/2013 Z. z. Toto ustanovenie nemožno použiť na vymáhanie pohľadávky z kúpnej zmluvy žalobcom ako zákonným zástupcom svojich členov, a to aj preto, že kúpna zmluva bola uzavretá za účinnosti zákona č. 181/1995 Z. z. V čase podania žaloby nie je žiadna spoločná nehnuteľnosť ani spoločné vlastníctvo, pretože nehnuteľnosti boli prevedené.

6. Na základe odvolania žalobcu krajský súd, ako súd odvolací v zmysle § 34 CSP, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

7. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku vyhodnotil odvolanie žalobcu ako nedôvodné. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu potrebnom pre rozhodnutie a dospel aj ku správnym skutkovým zisteniam, ktoré po právnej stránke takisto správne posúdil. Konanie nie je postihnuté ani inou vadou, ktorá by spôsobila nesprávne rozhodnutie vo veci, ako (aj) tento odvolací dôvod uplatnil žalobca vo svojom odvolaní.

8. Aj podľa odvolacieho súdu žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu v tomto spore, pretože nie je nositeľom žalobou uplatneného práva na zaplatenie žalovanej sumy.

9. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva. Aktívne vecne legitímovaná je strana, ktorá tvrdí a je schopná preukázať, že je nositeľom tvrdeného hmotného práva a pasívne vecne legitímovaná je strana, o ktorej žalobca tvrdí, že je nositeľom tvrdenej hmotnoprávnej povinnosti a v spore to aj skutočne preukáže. Skúmanie vecnej legitímácie strán (aktívnej aj pasívnej) je imanentnou súčasťou každého sporu a jeho výsledok sa prejaví v rozhodnutí vo veci samej. Vecnú legitímáciu súd skúma vždy aj bez návrhu a aj vtedy, ak ju žiadna zo sporových strán nenamieta (porovnaj napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 192/2004, sp. zn. 2 Cdo 205/2009, sp. zn. 5 Cdo 94/2018).

10. V súdenom prípade žalobca ako pozemkové spoločenstvo uplatnil voči žalovanému právo na zaplatenie sumy 543.610,75 Eur s príslušným úrokom z omeškania predstavujúcej nedoplatok kúpnej ceny z kúpnej zmluvy datovanej dňom 29. 01. 2008, na ktorej boli podpisy úradne osvedčené dňa 30. 01. 2008. Nebolo sporným, že predmetom kúpnej zmluvy bola nehnuteľnosť v podielovom spoluvlastníctve členov žalobcu. Túto zmluvu ako predávajúci uzavreli so žalovaným ako kupujúcim „Vlastníci nehnuteľností zapísaní na LV S. a LV XXXX združení v Pozemkové spoločenstvo urbariát Košice - Krásna“ a títo boli zastúpení dvoma fyzickými osobami, ktoré v tom čase boli súčasne aj štatutármi (členmi výboru) žalobcu. Zmluva teda nebola uzavretá žalobcom ako to tento tvrdil v odvolaní. Kúpna zmluva bola zavkladovaná Správou katastra Košice dňa 04. 03. 2008 pod č. V XXXX/XXXX.

11. Prvoinštančný súd potom správne uviedol, že v čase uzavretia kúpnej zmluvy upravoval právne postavenie pozemkových spoločenstiev vrátane práv a povinností jeho členov zákon č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách. Správne tiež uviedol, že z ust. § 2 ods. 2 a 3, § 3 ods. 1 a § 13 ods. 1, 2 a 3 cit. zákona vyplýva, že v rámci pozemkového spoločenstva zostáva vlastnícke právo jednotlivých spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti zachované. Pozemkové spoločenstvo nie je (ani nebolo) vlastníkom spoločnej nehnuteľnosti, ktorá stále zostáva vlastníctvom jednotlivých podielových spoluvlastníkov ako členov spoločenstva. Pozemkové spoločenstvo mohlo prostredníctvom svojich orgánov nakladať iba so svojim majetkom.

12. Aj podľa odvolacieho súdu predchádzajúca právna úprava obsiahnutá v zákone č. 181/1995 Z. z. neopravňovala pozemkové spoločenstvo uplatňovať v súdnom konaní nároky svojich členov (spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti), hoci aj súviseli so spoločnou nehnuteľnosťou. Takéto nároky musel uplatniť podielový spoluvlastník sám vo vlastnom mene ako nositeľ číastkových vlastníckych oprávnení definovaných v § 123 OZ, pretože zákon č. 181/1995 Z. z. neobsahoval oprávnenie pozemkového spoločenstva uplatňovať práva náležiacie výlučne členovi spoločenstva. Preto aj nároku na zaplatenie kúpnej ceny z kúpnej zmluvy o predaji nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve členov spoločenstva sa mohol domáhať (v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 5 ods. 2 cit. zákona) iba podielový spoluvlastník a nie pozemkové spoločenstvo.

13. Prvoinštančný súd ale nesprávne uviedol, že vzhľadom na čas uzavretia kúpnej zmluvy nebolo možné aplikovať zákon č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách, ktorý s účinnosťou od 01. 05. 2013 nahradil predchádzajúci zákon č. 181/1995 Z. z. Podľa odvolacieho súdu tu totiž nešlo o zmenu právnej úpravy, ktorou sa riadi predmetná kúpna zmluva ako záväzkovoprávny vzťah podľa § 588 OZ. Prechodné ustanovenie § 31 ods. 1 zákona č. 97/2013 Z. z. určilo, že spoločenstvá s právnou subjektivitou podľa doterajších predpisov sa považujú za spoločenstvá podľa tohto zákona a preto bolo potrebné skúmať podľa novej právnej úpravy, či práve táto nezakladá aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu (ako to v konečnom dôsledku okresný súd aj urobil). Ak sa teda v súčasnosti právne postavenie žalobcu ako pozemkového spoločenstva riadi zákonom č. 97/2013 Z. z., bez prechodného ustanovenia odkazujúceho na použitie predošlej právnej úpravy nebolo možné posudzovať aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu podľa už zrušeného (neúčinného) zákona.

14. V ust. § 16 ods. 2 písm. a) až d) zákona č. 97/2013 Z. z. je konštituované zákonné zastúpenie členov spoločenstva spoločenstvom konajúcim prostredníctvom výboru. V tomto ustanovení ide o veci jednotlivých podielníkov, nie o veci spoločenstva. V týchto prípadoch svedčí vecná legitímácia v spore jednotlivým podielníkom, teda stranou sporu musia byť jednotliví spoluvlastníci a spoločenstvo je v takom prípade iba ich zástupcom. Najvyšší súd SR k tejto problematike v rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo

31/2018 uviedol, že ust. § 16 ods. 2 cit. zákona je potrebné interpretovať tak, že zástupcom je v tam uvedených prípadoch spoločenstvo, ktoré koná prostredníctvom výboru ako svojho štatutárneho orgánu a na inom mieste najvyšší súd uviedol, že nakoľko ide o veci jednotlivých podielnikov a nie spoločenstva, v súdnom konaní sa má posudzovať aktívna, resp. pasívna vecná legitímácia vo vzťahu k jednotlivým spoluvlastníkom, spoločenstvo je len ich zástupcom a aktívna alebo pasívna vecná legitímácia tak môže patriť iba spoluvlastníkom a nie spoločenstvu.

15. Z uvedeného vyplýva, že žalobca ako pozemkové spoločenstvo nemá ani v zmysle ust. § 16 ods. 2 písm. a) zákona č. 97/2013 Z. z. aktívnu vecnú legitímáciu ohľadne práva na zaplatenie nedoplatku z predmetnej kúpnej zmluvy. Neobstojí tu jeho tvrdenie, že žalobcami v tomto spore sú vlastne jeho členovia a že toto okresný súd nezobral do úvahy ani po upozornení na pojednávaní. Z obsahu žaloby posudzujúc jej obsah podľa § 124 ods. 1 CSP totiž nepochybne vyplýva, že žalobu podávalo pozemkové spoločenstvo, ktoré sa samotné označilo za žalobcu, resp. opačne, zo žaloby nemožno vyvodit', že by subjektmi na žalujúcej strane boli podielníci. V žalobe sa nenachádza ani zmienka o tom, že pozemkové spoločenstvo tento procesný úkon robí v mene spoluvlastníkov len ako ich zástupca, už len z označenia žalujúceho subjektu na prvej strane žaloby nepochybne plynie, že žalobcami nie sú podieloví spoluvlastníci a o inom nesvedčí ani ďalej nasledujúci text žaloby, v ktorom sa opakovane za žalobcu označuje samotné pozemkové spoločenstvo. Vzhľadom na takto jasné označenie žalujúceho subjektu spôsobujúce bezvadnosť žaloby nebol žiaden dôvod, aby prvoinštančný súd postupoval podľa § 129 CSP a to ani v situácii, kedy žalobca účelovo na pojednávaní dňa 23. 10. 2019 (a následne v odvolaní) začal tvrdiť, že žalobu vlastne podali podieloví spoluvlastníci. Vôbec pritom ale neuviedol konkrétne ktorí. Iba v prípade, ak by žaloba obsahovala vzájomne si odporujúce údaje ohľadne žalujúceho subjektu (subjektov), bolo by potrebné takéto nedostatky odstrániť, o takú situáciu ale v tomto prípade nešlo. Na pojednávaní nedošlo k spresneniu označenia žalobcu, pretože tento bol označený v žalobe jednoznačne.

16. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, ktorému nepatrí žalobou uplatnený nárok. Opodstatnene sa už potom okresný súd nezaoberal nováciou a premlčaním nároku ani uznaním dlhu. Odvolací súd potvrdil rozsudok aj ohľadne závislého výroku o trovách konania, kde súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP zakladajúce plne úspešnému žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu.

17. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ust. § 255 ods. 1 CSP. V tomto prípade bol v odvolacom konaní plne úspešný žalovaný a preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).